VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

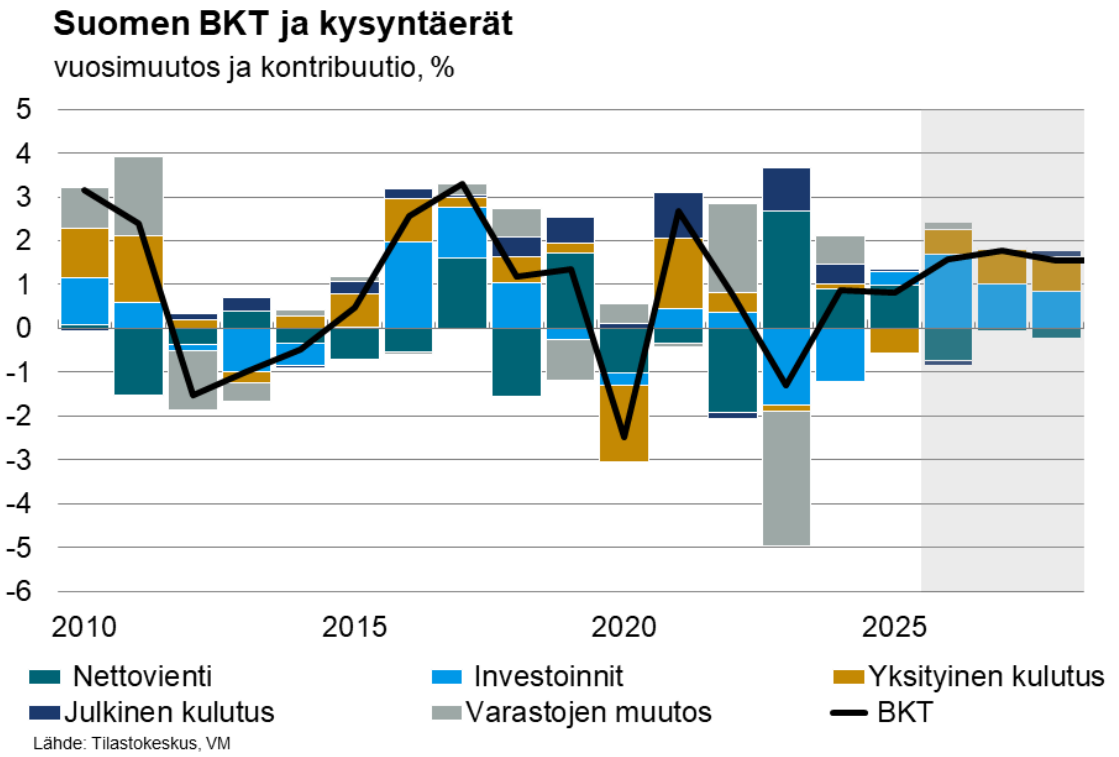
Taloudellinen katsaus

2026 syksy

TALOUSVALIOKUNTA – HE 175/2026 VP
8.10.2026

Kasvu on nopeutunut odotettua enemmän

- Talous on kasvanut alkuvuonna selvästi odotettua nopeammin, ja kasvu on laaja-alaista.
- Tilastorevisiot nostivat arviota myös 2024 ja 2025 kasvusta ja tuottavuudesta.
- Vienti kasvaa maailmankaupan vetämänä. Tuontia kasvattavat hävittäjätoimitukset ja datakeskukset.
- Energian kallistuminen kiihdyttää inflaatiota.
- Kotitaloudet ovat edelleen varovaisia ja säästävät. Kulutuksen kasvu nopeutuu 2027, kun ostovoima kasvaa ja luottamus vahvistuu.
- Puolustushankinnat ja datakeskukset kasvattavat investointeja selvästi. Asuinrakentaminen elpyy hitaasti
- Tuottavuus nopeutta talouden kasvua. Työllisyys kääntyy kasvuun vasta 2027.

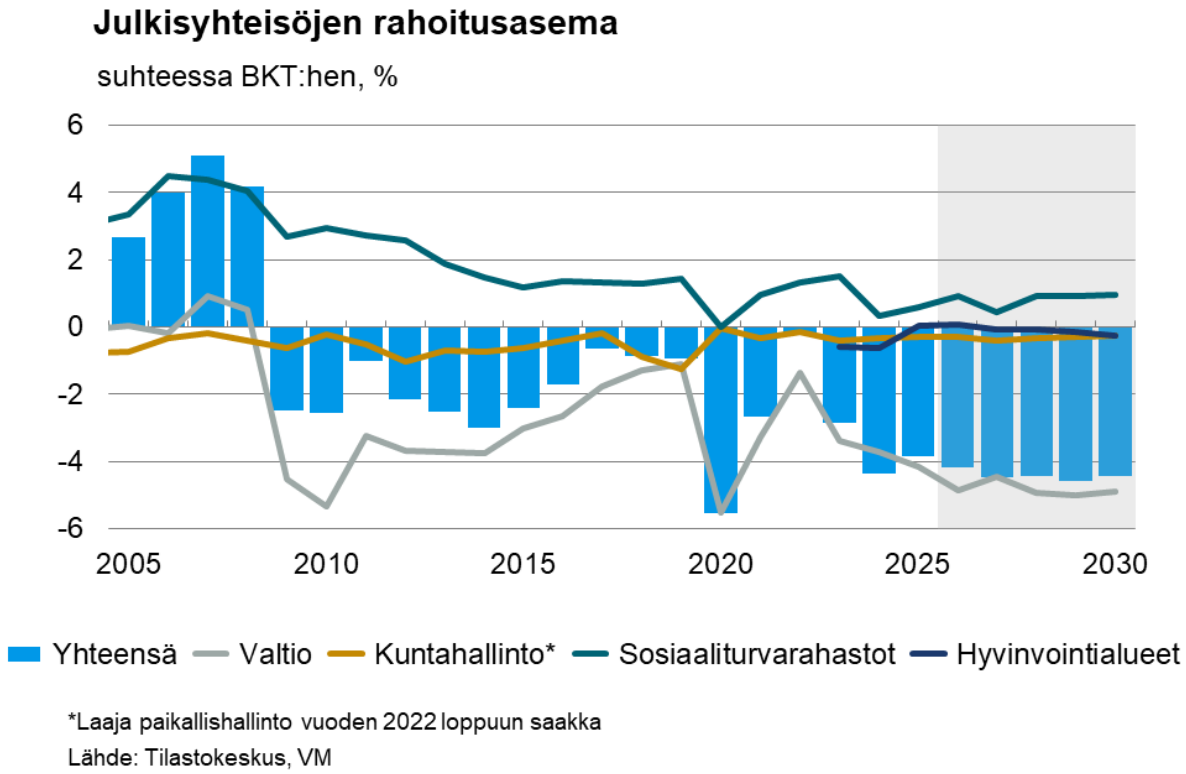
	2025	2026	2027	2028
BKT, %-muutos	0,8	1,6	1,8	1,5

Reaalitalouden ennusteen keskeiset riskit

- Maailman kriisit voivat vaikuttaa talouteen ennustettua kielteisemmin.
  - Öljyn hintaennuste perustuu elokuun alun futuuriuraan. Sen jälkeen öljyn hinta on noussut selvästi.
- Tekoälybuumi on merkittävä kasvun ajuri, ja sen lyhyen aikavälin vaikutukset voivat yllättää kumpaankin suuntaan.
  - Googlen investointi kasvattaa BKT:ta vuosina 2027 ja 2028
- Kotitalouksilla olisi varaa kasvattaa kulutusta huomattavasti enemmän kuin ennusteessa on oletettu.
- Asuntomarkkinoiden ja työllisyyden käänne voi viivästyä ennakoidusta ja jarruttaa kotimaista kysyntää.

Julkisen talouden tila ei kohene ennustejaksolla

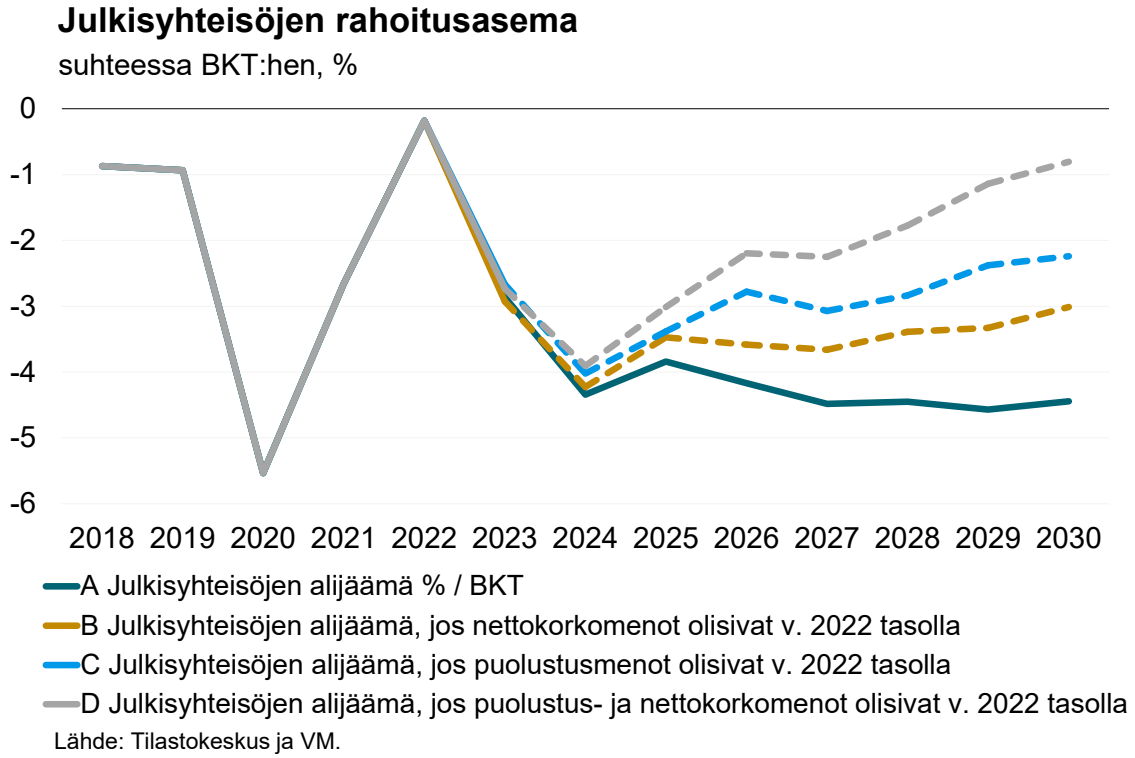
- Alijäämä syvenee 4,2 prosenttiin suhteessa bkt:hen 2026 ja pysyy 4,5 % tuntumassa ennustejaksolla.
- Puolustusmenot kasvattavat alijäämää 2026. Sopeutustoimet hidastavat menojen kasvua ja suhdanteen koheneminen vahvistaa verotulojen kasvua. Veronalennukset hidastavat ansiotuloveron kasvua 2026 ja yhteisöveron kasvua 2027. Työttömyysmenot alenevat hitaasti.
- Velanhoitomenojen ja puolustusmenojen kasvu kuormittaa julkista taloutta enenevästi ennustejaksolla.
- Velkasuhde nousee lähes 98 prosenttiin 2030, ja sen kasvu jatkuu ennustejakson jälkeen.

*Laaja paikallishallinto vuoden 2022 loppuun saakka
Lähde: Tilastokeskus, VM

Puolustus- ja korkomenojen kasvu ylläpitää alijäämää

- Jos puolustus- ja korkomenot olisivat vuoden 2022 tasolla suhteessa BKT:hen, julkisyhteisöjen rahoitusasema lähestyisi tasapainoa tulevina vuosina.
- Alijäämää ylläpitää myös se, että valtaosa valtion budjetin menoista on sidottu johonkin indeksiin.

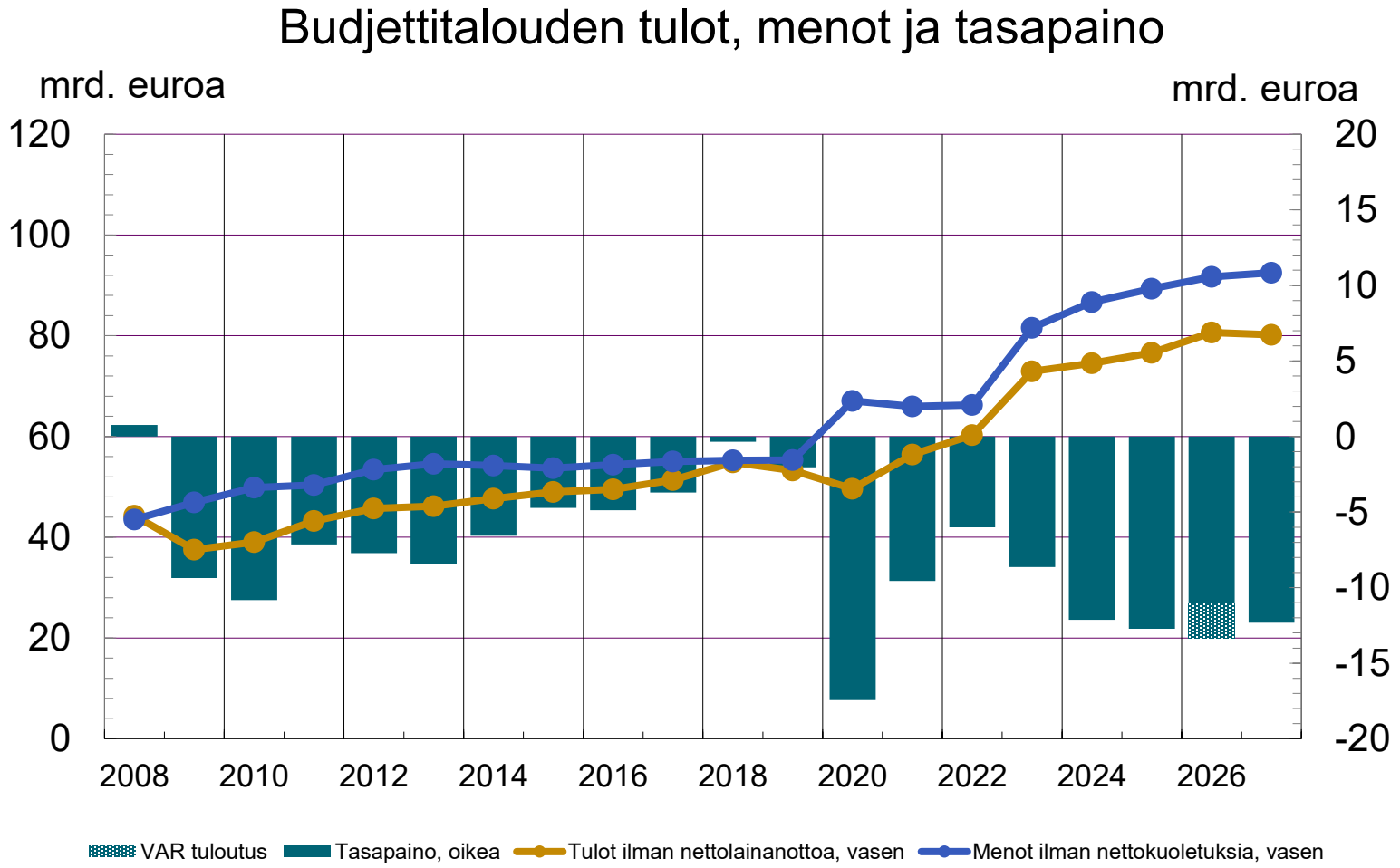
Lähde: Tilastokeskus ja VM.

Valtion budjettitalous vuonna 2027

- Tulot 80,2 miljardia euroa
  - +1,4 miljardia euroa kevään kehykseen nähden.
  - Taustalla mm. uusi talousennuste ja kohentuneet verotulokertymistä.
- Menot 92,5 miljardia euroa
  - +0,5 miljardia euroa kevään kehykseen nähden.
  - Syynä erityisesti automaattiset tekijät, esim. korkomenot.
- Tasapaino -12,3 miljardia euroa
  - 0,8 miljardia euroa parempi kehykseen nähden.

Budjettitalouden tulot, menot ja tasapaino

Vuoden 2026 tiedoista on poistettu Valtion asuntorahaston lakkauttamisesta aiheutunut kertaluonteinen 2,3 mrd. euron tuloutus.
Vuosilta 2022 ja 2023 on poistettu varautuminen sähkön johdannaismarkkinoille toimiville yhtiöille myönnettäviin lainoihin ja varauksen purku.
Vaikka varaus jäi käyttämättä kokonaan järjestely kasvatti vuonna 2022 menoja ja vuonna 2023 tuloja 10 mrd. eurolla.
Lähde: Valtiovarainministeriö 21.09.2026

Tasapaino (mrd. euroa):

2020 (TP): -17,4

2021 (TP): -9,6

2022 (TP): -6,0

2023 (TP): -8,6

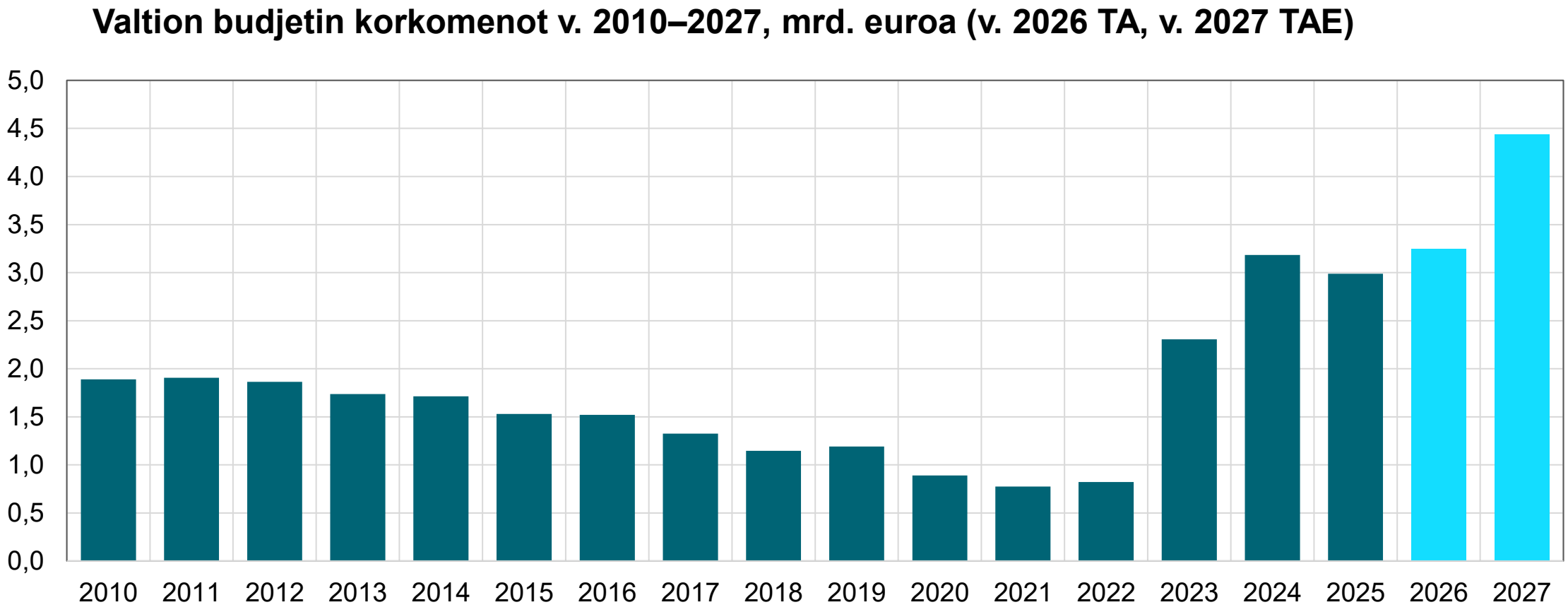
2024 (TP): -12,1

2025 (TP): -12,7

2026: (LTA II) -13,4 (-11,1)

2027: -12,3

Valtion korkomenoiksi arvioidaan 4,4 mrd. euroa v. 2027

Talousarvioesityksellä toimeenpannaan aiemmin tehtyjä linjauksia

- Talousarvioesitykseen viety sisälle aiemmin linjattuja kokonaisuuksia, esimerkiksi:
  - Sotilaallisen liikkuvuuden ja investointiohjelman liikennehankkeet (investointiohjelman määrärahat yhteensä 878 milj. euroa 2027).
  - Aiemmin vaalikauden aikana päätetyt, valtionhallinnon määrärahoja vähentävät menosopeutukset kohoavat 4,8 mrd. euron tasolle (kansantalouden tilinpidon mukainen luku).
  - Ukrainan tukeen puolustusministeriön hallinnonalalla 200 milj. euron lisäys.

Hallituksen investointiohjelma

- Investointiohjelmaan ehdotetaan uusia hankkeita, joista on pitkälti linjattu kevään 2026 julkisen talouden suunnitelman yhteydessä.
- Lisäksi osana investointiohjelmaa ehdotetaan liikuntapaikkarakentamiseen 15 milj. euron lisäystä sekä vaelluskalaesteiden poistoon Nousu- ja Helmi-ohjelmiin kohdistettuna 2 milj. euroa.
- Investointiohjelman laajuus on kevään 2026 kehysriihen korotuksen (n. 0,2 mrd. euroa) myötä kokonaisuudessaan n. 4,7 mrd. euroa. Tästä n. 0,3 mrd. euroa rahoitetaan kehyksen puitteissa ja loput pääosin omaisuustuloilla.

- Rahoitusta ehdotetaan mm. seuraaville liikennehankkeille:
  - Karjalan radan kehittäminen
  - Vt 9 Ylämylly
  - Vt 13 parantaminen välillä Savitaipale–Lemi
  - Vt 9 liittymäjärjestelyn Suonenjoen keskustan kohdalla
  - Vt 23 parantaminen välillä Rantala–Lajunlahti, Heinävesi
  - Mt 506 parantaminen Karjalankadun liittymässä, Juuka
  - Vt 2 parantaminen Humppilan kohdalla
  - Vt 19 Tepon risteyksen ja Penttilän sillan parantaminen, Nurmo
  - Vt 22 liittymäratkaisut ja junaradan alitus Muhoksen kohdalla

T&K-lain muutokset

- T&K-rahoituslakia muutetaan:
  - T&K-rahoituksessa pidetään edelleen kiinni parlamentaarisesti sovitusta valtion 1,2 prosentin bkt-osuudesta v. 2030.
  - Jatkossa uusin BKT-ennuste huomioidaan vuosittain. Voimassa olevan lain mukaan uusin talousennuste huomioitaisiin kahden vuoden välein.
    - Lakimuutoksen arvioidaan vähentävän valtion menoja 10 milj. eurolla v. 2027.
  - Lisäksi valtion rahoitusmäärään voitaisiin lukea enintään 50 milj. euroa valtion talousarviosta myönnettävää muuta innovaatiorahoitusta.

Poimintoja vuonna 2027 voimaan tulevista veromuutoksista

- Yhteisöverokannan alentaminen 18 %:iin
- Pieni- ja keskituloisten verotuksen keventäminen
- Investointihyvityksen jatkaminen
- Polttoaineverotuksen CO2-komponentin keventäminen
- Yrittäjävähennyksen korotus 5 %:sta 5,5 %:iin
- Veroperustemuutokset keventävät valtion verotusta nettona noin 1 mrd. euroa vuonna 2027. Lisäksi tehdään ansiotuloverotuksen indeksitarkistus.

Hallituksen verotoimien kokonaisuus vaalikaudella

- Hallituksen verotoimien yhteissumma vaalikaudella laskee verotuloja staattisesti arvioiden keskimäärin vajaat 0,2 mrd. eurolla vuoden 2027 tasolla.
- Merkittävimmät verotoimet:
  - Työn verotuksen keventäminen
  - Yleisen arvonlisäverokannan korottaminen
  - Yhteisöverokannan alentaminen
  - Valmisteverot (pl. liikenne)
  - Liikenteen verot

Hallituksen päätökset ovat pienentäneet julkisen talouden alijäämää ja vähentäneet velkaantumista

Päätösperäisten toimien mittaluokka, mrd. euroa				
	2024	**2025**	**2026**	**2027**
Valtion menoja vähentävät hallituksen toimet, brutto	**0,5**	**2,7**	**3,9**	**4,8**
Veroperustemuutokset, netto	0,4	1,8	0,8	-0,2
Investointiohjelma	-0,3	-0,7	-1,0	-0,9
Muut menoja lisäävät ja tuloihin vaikuttavat toimet	0,2	-0,6	-0,5	-0,6
Hallituksen toimien vaikutus julkisen talouden rahoitusasemaan, netto	**0,8**	**3,2**	**3,2**	**3,1**
Sosiaaliturvamaksumuutokset	-1,2	-0,6	-0,4	-0,6
Kaikkien päätösperäisten toimien vaikutus julkisen talouden rahoitusasemaan, netto	**-0,4**	**2,7**	**2,79**	**2,44**

Vertailu kevään 2023 tekniseen julkisen talouden suunnitelmaan

- Hallitus on päättänyt 10 mrd. € sopeutuskokonaisuudesta, jonka päätavoitteena on velkasuhteen vakauttaminen. Kaikki toimien vaikutukset eivät näy taulukossa:
  - Rakenteellisten työllisyystoimien julkista taloutta vahvistava vaikutus lykkääntyy 2027 jälkeiseen aikaan.
  - Myöskään vain velkaa (ei alijäämää) alentavat toimet tai hyvinvointialueiden omat sopeutustoimet eivät sisälly tarkasteluun.
- Kasvutoimet, ml. määräaikainen investointiohjelma, sekä mm. Ukrainan tuki pienentävät sopeutustoimien vaikutusta rahoitusasemaan v. 2027.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

MIKKO SPOLANDER, YLIJOHTAJA
MIKKO.SPOLANDER@GOV.FI
VM.FI | @VMUUTISET